

Številka: 00104-450/2019/5
Datum: 23. 1. 2020

Odgovor na poslansko vprašanje Janija Ivanuše v zvezi z globami funkcionarjev in javnih uslužbencev

Poslanec Jani Ivanuša (v nadaljevanju: poslanec) je na Vlado Republike Slovenije naslovil pisno poslansko vprašanje v zvezi z globami funkcionarjev in javnih uslužbencev. Njegovo vprašanje se nanaša na Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US in 73/19 – odl. US, v nadaljevanju: ZP-1) in na Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16 in 27/17, v nadaljevanju: KZ-1).

I. Glede vodenja prekrškovnih postopkov in sankcioniranja po ZP-1:

Poslanca zanima:

- koliko prekrškov v zvezi s svojo funkcijo ali delom so storili funkcionarji in koliko javni uslužbenci v zadnjih petih letih po posameznih letih,
- koliko funkcionarjev in koliko javnih uslužbencev je bilo sankcioniranih z globo za prekršek v zvezi z opravljanjem njihove funkcije ali dela v zadnjih petih letih po posameznih letih ter koliko znaša vsota vseh izrečenih glob,
- koliko funkcionarjev in koliko javnih uslužbencev je bilo sankcioniranih z opominom za prekršek v zvezi z opravljanjem njihove funkcije ali dela v zadnjih petih letih po posameznih letih,
- koliko funkcionarjev in koliko javnih uslužbencev je bilo opozorjenih za prekršek v zvezi z opravljanjem njihove funkcije ali dela v zadnjih petih letih ter
- na katerih področjih funkcionarji in javni uslužbenci storijo največ prekrškov.

II. Glede ovadb in obsodb po KZ-1:

Glede KZ-1, ki določa kazniva dejanja, pa je poslanec vprašal naslednje:

- koliko funkcionarjev in koliko javnih uslužbencev je bilo ovadenih za kaznivo dejanje zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic (257. člen KZ-1) v zadnjih petih letih po posameznih letih ter koliko od njih je bilo obsojenih,
- koliko funkcionarjev in koliko javnih uslužbencev je bilo ovadenih za kaznivo dejanje oškodovanja javnih sredstev (257.a člen KZ-1) v zadnjih petih letih po posameznih letih ter koliko od njih je bilo obsojenih,
- koliko funkcionarjev in koliko javnih uslužbencev je bilo ovadenih za kaznivo dejanje nevestnega dela v službi (258. člen KZ-1) v zadnjih petih letih po posameznih letih ter koliko od njih je bilo obsojenih,
- na katerih področjih funkcionarji in javni uslužbenci storijo največ kaznivih dejanj.

Glede na to, da se poslansko vprašanje nanaša na funkcionarje in javne uslužbence, Vlada Republike Slovenije uvodoma pojasnjuje pojem »javni sektor«, ki ga določata 1. člen Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E in 40/12 – ZUJF, v nadaljevanju: ZJU) in 2. člen Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17 in 84/18, v nadaljevanju: ZSPJS). Javni sektor sestavljajo:

- državni organi in samoupravne lokalne skupnosti,
- javne agencije, javni skladi, javni zavodi in javni
gospodarski zavodi
- ter druge osebe javnega prava, ki so posredni uporabniki
državnega proračuna ali proračuna lokalne skupnosti.

Javni uslužbenec je zaposleni, ki sklene delovno razmerje v javnem sektorju, razen funkcionarja. Funkcionarji pa so osebe, ki pridobijo mandat za izvrševanje funkcije s splošnimi volitvami, osebe, ki pridobijo mandat za izvrševanje funkcije izvršilne in sodne oblasti z izvolitvijo ali imenovanjem v Državnem zboru Republike Slovenije ali predstavniškem telesu samoupravne lokalne skupnosti ter druge osebe, ki jih skladno z zakonom kot funkcionarje izvolijo ali imenujejo nosilci zakonodajne, izvršilne ali sodne oblasti.

Javni uslužbenci in funkcionarji lahko storijo le tiste prekrške, za katere materialni predpis določa kategorijo storilca, ki je »odgovorna oseba v državnem organu« ali »odgovorna oseba v samoupravni lokalni skupnosti«. 13.a člen ZP-1 namreč določa, da Republika Slovenija in samoupravne lokalne skupnosti ne odgovarjajo za prekršek, zakon pa lahko določi, da odgovarja za prekršek odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti. Kot primer sankcioniranja odgovorne osebe v državnem organu Vlada Republike Slovenije navaja npr. prekršek, ki ga v zvezi z nezakonitim vpogledovanjem v osebne podatke obravnava in sankcionira Informacijski pooblaščenec. Na podlagi 183. člena ZJU pa je kot odgovorna oseba delodajalca, ki stori prekršek, predstojnik oziroma pooblaščenca oseba.

Vlada Republike Slovenije pojasnjuje, da o prekrških na podlagi 45. člena ZP-1 odločajo prekrškovni organi in sodišča. Prekrškovni organi so upravni (npr. inšpektorati) in drugi državni organi in nosilci javnih pooblastil (npr. naravovarstveni nadzorniki, gozdarski nadzorniki, okoljevarstveni nadzorniki, vodovarstveni nadzorniki, cestninski nadzorniki...), ki izvajajo nadzorstvo nad izvrševanjem zakonov in uredb, s katerimi so določeni prekrški, in organi samoupravnih lokalnih skupnosti (občinsko redarstvo, občinska inšpekcija), ki so s posebnimi predpisi pooblaščen za odločanje o prekrških. Sodišča so sodišča za prekrške prve in druge stopnje.

S prekrškovnimi evidencami upravljajo prekrškovni organi (203. do 204.a člen ZP-1), zato Vlada Republike Slovenije ne razpolaga s podatki, na katerem področju javni uslužbenci in funkcionarji storijo največ prekrškov, podatki o izrečenih globah, opominih oziroma opozorilih oziroma podatki koliko prekrškov so navedene kategorije storilcev izvršile. Skupna informacijska infrastruktura, ki jo kot zbir (vseh) evidenc prekrškovnih organov sicer določa prvi odstavek 203. člena ZP-1, pa še ni vzpostavljena.

V zvezi z ovadbami in obsodbami za kazniva dejanja zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic (257. člen KZ-1), oškodovanja javnih sredstev (257.a člen KZ-1) in nevestnega dela v službi (258. člen KZ-1) pa Vlada Republike Slovenije pojasnjuje, da so zaproseni podatki javno objavljeni v letnih poročilih o delu državnih tožilcev, ki jih skladno z določbo 148. člena Zakona o državnem tožilstvu (Uradni list RS, št. 58/11, 21/12 – ZDU-1F, 47/12, 15/13 – ZODPoI, 47/13 – ZDU-1G, 48/13 – ZSKZDČEU-1, 19/15, 23/17 – ZSSve in 36/19) letno pripravlja in na svoji

spletni strani tudi objavlja Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije: <https://www.dt-rs.si/letna-porocila>. V prilogi so navedeni podatki o ovadbah in obsodbah za kazniva dejanja zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic (257. člen KZ-1), oškodovanja javnih sredstev (257.a člen KZ-1) in nevestnega dela v službi (258. člen KZ-1) za leto 2018, podatki za preostala leta (do leta 2005) pa so dostopni v letnih poročilih državnih tožilstev in Statističnega urada Republike Slovenije (v zavihku »kriminaliteta«).

V zvezi z vprašanjem, na katerih področjih javni uslužbenci in funkcionarji storijo največ kaznivih dejanj Vlada Republike Slovenije prav tako kot glede statistike števila ovadb in obsodb izpostavljenih kaznivih dejanj navaja, da je glede na široko postavljeno vprašanje tudi te odgovor(e) mogoče najti v letnih poročilih o delu državnih tožilstev, in sicer deloma v poglavju »Korupcijska kriminaliteta«, deloma pa v poglavju »Kazniva dejanja, pri katerih so storilci nosilci javnih funkcij«.

Na podlagi navedenega Vlada Republike Slovenije pojasnjuje, da ne razpolaga z zbirnimi podatki, ki so glede prekrškovnih postopkov zahtevani v pisnem poslanskem vprašanju, in sicer zaradi številčnosti prekrškovnih organov in ker (še) ni vzpostavljena skupna informacijska infrastruktura kot zbir (vseh) evidenc prekrškovnih organov. Podatke v zvezi z ovadbami in obsodbami za posebej izpostavljena kazniva dejanja pa je mogoče dobiti na spletni strani Vrhovnega državnega tožilstva Republike Slovenije in Statističnega urada Republike Slovenije.